

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrtna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Redukcija.

Ta ominozna beseda zopet straši po parlamentu, v vladi in dnevnem časopisu.

Osobito dnevno časopisje preobrača in tolmači to besedo po strankarski konstelaciji in politični špekulaciji. So to žalosni pojavi, ki se pa dosledno vsako leto ponavljajo in dosegajo vrhunec tik pred glasovanjem o rednem proračunu, da potem zopet malo utihnejo. Koliko vpitja je bilo med debato za proračun lanskega leta, a vse je potem ostalo samo interna strankarska stvar onih strank, ki so bile v vladi; te so po svoje reducirale javne nameščence nasprotnih političnih idej, na njih mesta pa sprejemale lastne pristaše, večinoma v dvakratni izmeri.

Naglasili smo že ponovno, da je nesporno, da imamo v naši državi preveliko javnih ali če hočete, državnih nameščencev po številu. Dejansko razne partijsko postavljene ljudi ne moremo šteti med prave javne nameščence. Če bi odšteli te od skupnega števila, bi pa prišli do številke, ki bi ne bila strašna, temveč bi precizno dokazala, da je državnih nameščencev premalo.

Upali smo, da se z unifikacijo in z uredbo novega zakona o vojski, o javnih nameščencih in železničarjih prične naša država res pametno in pošteno upravljati. Ti upi so prve mesece po uveljavljanju teh zakonov bili pogaženi, stara korupcija in partizanstvo obvladujeta tudi na podlagi novih zakonov zavzete pozicije. Ali je sploh možno obvladati to hidro?

Tudi v tej zadevi smo na naših kongresih glede železnice povedali čisto jasno naše mnenje in tudi pokazali pot, kako naj se to naredi. Brez vsake bojazni ponovno naglašamo, da je redukcija tudi na železnicah potrebna, naj se prične na pravem mesu v upravnih centrih. Najprej je treba narediti v ministrstvu za promet red, odločiti, ali je sploh potrebno, in če je, striktno določiti delokrog. Ako ostane ministrstvo, potem ni potrebna generalna direkcija in se samo s tem že prihrani lepe milijone. Dalje so potrebni enotni, pametni predpisi za administracijo in enotni, moderni predpisi za eksekutivno. Ko je to dogotovljeno, pa je potrebno gotovo število ljudi — osebja, ki po teh predpisih vrši železniško službo. To število se da na naših železnicah najmanj do 85 odstotkov čisto točno ugotoviti. Temu osebju pa dajte take dohodke, da mu bo omogočeno, posvetiti se z veseljem in zadovoljnostjo samo izvrševanju svojih dolžnosti, in ves problem upravljanja naših železnic je rešen v korist države in osebja.

Ako pogledamo okoli nas, vidimo, da se vse sosednje države ravna po iznešenih predlogih. Avstrija in Čehoslovaška zaznamujeta ogromne uspehe v zadnjih dveh letih. Samo pri nas vodilni krogi nočejo spoznati

resnice. Hočejo najprej reducirati dosedanje prejemke za 10 odstotkov in v jeseni za ponovnih 10 odstotkov, zraven tega se hoče odpušiti še gotovo število nameščencev. Tako se dnevno piše. Za nas je sedaj merodajno v glavnem dejstvo, da se je v finančnem zakonu zvišala doba za pravo na pokojnino od 10 na 15 let. To jasno priča o namerah vladnih krogov, da hočejo pripraviti potrebne zakonske paragrafe za odpust državnih nameščencev brez pokojnine. Druga važna stvar je, da vlada še ni pristala na izplačilo dolga — razlike — na plače za mesece oktober 1923 do aprila 1924. V novi proračun je baje finančni minister voljan unesti 10 milijonov dinarjev, kar je smešno in škandalozno. Razlika na plačah znaša okoli 250 milijonov dinarjev, katero vsoto dolguje država svojim uslužbencem; ca 20 milijonov dinarjev pa znaša le 4 odstotke tega dolga. In če povrh še zopet ugotovimo, da sedanji prejemki absolutno ne zadostujejo niti za golo življenje, potem pač ni možno najti besed, s katerimi bi pravično in pošteno mogli označiti take v javnost iznešene namere.

Protj vsem takim nameram vodilnih krogov v naši državi je potrebno postaviti močno odporno falango vseh javnih nameščencev. Vsi dosedanja poskusi so vsled neuvidevnosti posameznikov ali celih skupin dosedaj propadli. Še na železnicah nismo mogli preprečiti cepljenja in političnega izigravanja. Razni koalicijski in akcijski odbori so v glavnih fazah boja odrekli. Kaj nam preostaja? Ali pustiti vse, da se ves aparat sam od sebe v svoji gnilobi zruši ali pa nadaljevati započeto delo in borbo? Uverjeni smo, da soglašajo z nami vsi pametni in preudarni jugoslovanski železničarji, da je naša skupna dolžnost, vztrajati za vsako ceno v boju in naše delo podvojiti in potrojiti; s skupnim delom sigurno premagamo vse težkoče in onemogočimo tudi vsako redukcijo na nepravem mestu.

»Jugoslov. Železničar«.

Državni uslužbenci-invalidi, ki niso rezervni častniki.

Člen 109 invalidskega zakona iz leta 1925 (Ur. l. 110 ex 1925) se glasi:

Siromašni invalidi-rezervni častniki, ki niso v državni službi in tudi nimajo pravice do pokojnine, dobivajo poleg invalidnine in dodatkov po tem zakonu še specijelen dodatek, in sicer nižji častniki po 20, višji pa po 30 Din na dan.

Oni invalidi-rezervni častniki, ki so imeli pravico do pokojnine po starem zakonu o civilnih uradnikih ali po drugem specijalnem zakonu, pa so prejimali kot invalidi po dosedanjih zakonih pokojnino svojega čina v vojski kot večjo (ugodnejšo), prejemajo po

tem zakonu, če ne plačujejo od svoje imovine več nego 30 Din neposrednega davka, brez osebnega davka in doklad, poleg svoje uradniške pokojnine še osebno invalidnino po tem zakonu.

Vsi osebni invalidi, ki so v aktivni državni službi, razen onih, ki so naštetih v čl. 114. tega zakona, nimajo pravice, prejemati pokojnino po tem zakonu. Pri izstopu iz drž. službe, in sicer samo oni, ki so rezervni častniki-vojni invalidi, prejemajo, če nimajo pravice do pokojnine, specijalne dodatke po prvem odstavku, če pa imajo pravico do pokojnine in invalidnine, ob pogojih, označenih v prvem in drugem odstavku tega člena.

Iz tega sledi:

1. da nimajo osebni invalidi, če so in dokler so v aktivni državni službi, pravice do invalidnine, aktivni častniki pa (po čl. 114.) kakor tudi častniki-dobrovoljci, tudi če so v aktivni državni službi;

2. da imajo pravico do invalidnine tako siromašni invalidi-rezervni častniki, ki niso v državni službi (in nimajo pravice do penzije), kakor tudi oni rezervni častniki, ki imajo pravico do penzije, a ne plačujejo več kot 30 Din direktnih davkov;

3. da državni uslužbenci-invalidi, ki niso rezervni častniki in ki so brez službe, nimajo prav nobenih beneficij iz prvega in drugega odstavka čl. 104. invalidskega zakona.

Krivic, ki se godi državnim uslužbencem-invalidom, ki jim prednjačijo aktivni častniki, je evidentna, a še bolj je očitna, če pomislimo, da so vsi oficirji že itak v I. kategoriji. Kaj naj tudi rečemo o onih državnih nameščencih, ki niso rezervni častniki, ki so bili, n. pr. reducirani brez pravice do pokojnine? Odgovora ne zapišemo. To krivico je treba vsekako odpraviti.

—č.

† Ivanu Žmaharju v spomin!

Prerano — star komaj 42 let — se je moral posloviti za vedno naš čislani tovariš od svojcev in prijateljev.

Koliko lepih načrtov v sodnopisarniški in zemljiškoknjižni stroki je leglo z njim v hladni grob!

Dolgotrajna zavratna bolezen je glodala v njem življenjski mozek tako dolgo, da ji je podlegel v najlepši dobi življenja.

Pogrešali ga bodo svojci, pa tudi oni, kateri smo ga poznali kot delavnega, iskrenega tovariša in zvestega prijatelja.

Kljub bolezni je kazal vedno vesel temperament in zdrav humor.

Rojen je bil pri Sv. Jurju ob J. ž. Po dovršeni nižji gimnaziji v Celju je stopil v sodnopisarniško službo. V Ptuj je služboval 22 let, zadnje kot višji oficijal. Bil je zvest sin svojemu narodu.

Pred meseci pa ga je napadla bolezen hujše in moral je prositi za dopust. Skrbno se je čuval in lečil pri svojcih pri Sv. Jurju ob J. ž., toda šteti so mu bili dnevi. Po dolgotrajni borbi je zaspal za večno.

V sredo 20. januarja 1926 smo ga spremlili ob ogromni udeležbi sorodnikov, tovarišev, prijateljev in znancev k večnemu počitku na pokopališče pri Sv. Jurju ob J. ž. V slovo mu je govoril pred domačo hišo gospod sodnik Adolf Hudnik iz Ptuja.

Ob grobu so mu zapeli v slovo domači pevci pod vodstvom gospoda učitelja Čuleka iz Brega pri Ptuj.

Tako si torej, dragi Ivan, končal tek svojega življenja! Odpočij se in spavaj sladko v rodni slovenski zemlji! Nam pa ostaneš v trajnem in najboljšem spominu.

Tvoj tovariš.

Lepe ilustracije naših razmer.

Selitve učiteljev niso redke. One so vsakodnevne in posebno množične zlasti ob zamenj ministru prosvete. Razumljivo. Vsak od njih ima svojo voljo, v kateri je običen zakon o narodnih šolah. A ta volja ima zle posledice: pogonstvo, premeščanje, omalovaževanje in odpuščanje učiteljev.

V tem pogledu je bil in bo čudež. Ali ga nikjer ni bilo in ga tudi ne bo večjega od onega, po katerem je bilo nekoliko učiteljev premeščenih po službeni potrebi iz Črne gore z motivacijo, da ne morejo dobiti akontacije na račun potnih stroškov, ker »kreditna za iste ni«. Da ne bi ostali brez službe in kruha, so bili primorani zadolžiti se in kreniti na pot. A to ni še vse, čudež šele sledi!

Nekateri izmed njih so se javili nadzorniku v Debru, ob albanski meji, ker so se glasila postavljenja za ta srez. Ali na veliko njih začudenje jim nadzornik objasni, da ta službena mesta ne pripadajo kraljevini SHS, temveč — Albaniji.

Kaj tu početi brez denarja, brez nakaznih plač? Vrgli so se na delo, da zaslužijo vsaj grizljaj kruha, dokler se jih minister prosvete ne usmili ter jih ponovno premesti iz Albanije na teritorij kraljevine SHS. Lahko si je misliti, koliko ironije in posmeha so razlili na račun merodajnih prosvetnih činiteljev, ki niso znali niti za meje naše države.

Čez dober mesec so bili imenovani premeščenji iz Albanije, ali tako, da so bili mnogi od njih premeščeni v druge srece, akoprav je bilo izpraznjenih v debarskem srezu dovolj učiteljskih mest, seveda brez akontacij in plače. In kot dodatek je ministrstvo prosvete še poizvedovalo uradnim putem, ali so se imenovani javili v zakonitem roku na službo.

Tako. A kdo trpi nanjveč od tega? Šola. Preganjan učitelj ne more biti nikdar oduševljen delavec. Oni, ki to premore — ta ni človek, temveč Nadčlovek, a takih je malo na zemlji.

(Učit. tovariš št. 6 iz 1926.)

Moška beseda.

Iz sodno-pisarniških krogov smo prejeli: »Ministri, poslanci in drugi vse vprek kričijo o prevelikem številu državnih nameščencev, ki obremenjujejo državno blagajno.

Mi vse te pozivljamo, naj se poprej na svoje oči prepričajo, kako gorostasno so obremenjena samo že sodišča v Sloveniji, tako, da mora delati vsled redukcije, ki jo je izvršil režim neupravičeno pred časom, ena sodnijska moč za dva, največkrat pa za tri.

Ne samo, da je število pravnih izvršb narastlo za polovico, nego je bilo to pred vojno, so sodišča obremenjena sedaj še z zakonom o pobijanju draginje, o posesti in nošenju orožja, s taksnim zakonom in z zakonom o invalidih ter dr. Večina državnih na-

meščencev niti ni mogla izrabiti po zakonu zaimenčenega jim dopusta, in so nekateri nameščenci rajši dopust sploh prezrli, nego bi po vrnitvi z dopusta našli cele kopice spisov na svoji mizi ter le-te izdelovali vsako noč do polnoči.

Najprej govorite o redukciji poslov, potem bi bilo možno govoriti o redukciji osebja. Stari uradni šimelj jahamo še vedno naprej! Skrajšajte postopek v prestopkih in druge samo statistiki službe uradne posle i. t. d., pa ne bo uslužbenstvo ječalo pod bremenom dela.

Jako značilno je, da uradništvo s tako potrpežljivostjo prenaša v prvi vrsti breme dela samega, razen tega pa še s tem združene šikane od strani višjih. To je morda mogoče le v Sloveniji, ki v potrpežljivosti glede neznosnih davčnih in drugih bremen kakor glede preobremenitve dela v državnih uradih prednjači vsem drugim pokrajinam.

Recite, naj polovico aktov zmečemo v peč, potem pa govorite o redukciji, pa basta!

Nazivi sodnih pisarniških uradnikov.

V dnevniku »Jutro« z dne 24. oktobra in 29. oktobra l. l. so bila razglašena imenovanja sodnih pisarniških uradnikov-kancistov, pisarniških oficijalov in višjih pisarniških oficijalov. Treba bi bilo sploh glede nazivljanja pisarniških uradnikov primerno sedanjemu uradniškemu zakonu kaj ukreniti, ker činovnih razredov več nimamo.

Je več starejših kancistov z izpiti, ki bi jim že pristojal naziv oficijal ali višji oficijal, ki bi bili po prejšnji službeni pragmatiki že morali dobiti oficijalske nazive.

Naziv kancist pri starejših pisarniških uradnikih nekako poniževalno vpliva napram ljudstvu, ker si to stvar lahko drugače tolmači, kakor pa je v resnici.

Nazivljanje kancist, oficijal ali višji pisarniški oficijal naj bi se ali sploh odpravilo ali pa priznali taki nazivi po gotovi službeni dobi, n. pr.:

Pisarniški uradniki z vsaj I. pisarniškim izpitom, z dovršeno celokupno 20letno službeno dobo naj bi se nazivali pisarniški oficijali, z dovršeno celokupno 25letno službeno dobo pa višji pisarniški oficijali. Vsi ostali pisarniški uradniki naj bi bili pa kancisti. Tako priznanje nazivov bi državo itak nič ne obremenilo, bilo bi pa primerno in pravično.

Akademija bede.

»Naš Glas« vsebuje ponajveč tužne spise, kateri bralcu že itak neveselo razpoloženje še bolj mračijo in vzbujajo mišljenje, da ne morejo nastati boljše razmere sploh nikdar več.

V takih okoliščinah razveseljiva novica človeka naravnost poživlji. O takem razveseljivem pojavu se je pričelo novejši čas govoriti, in kar sem slišal, naj tu povem.

Na različnih zborovanjih O. Z. se je ponovno in neovržno ugotovilo, da so med vsemi državnimi reveži — hotelo se je reči uslužbenci — največji revčki staroupokojenici-kronarji. To vsestransko javno priznanje njih izrednega položaja je v kronarjih vzbudilo živo zavest njih posebnosti ter dalo vzpodbudo za združitev v trdno organizacijo, ki naj dokaže, da je v slogi moč ter da se z združenimi močmi doseže vse.

Ustanavlja se akademija za znanstveno proučevanje bede, združeno z obligatoričnimi praktičnimi tečaji po geslu Ribničana, ki je učil svojega konja stradati. Ako bi ta modri Ribničan — žal — že ne bil umrl, bi ga izvolili za prvega rektorja te akademije. Da se njen ugled v znanstvenem svetu kolikor mogoče povzdigne, so v slavnostni deputaciji

(Kaj pa duge stroke? Osebito davčni uradniki bi znali zopeti čudovito lepo pesemco.)

Načrt novega zakona o železničarjih.

Glasilo U. J. N. Z. piše:

Delo na predlogih k novemu načrtu je pri vseh pokrajinskih odborih in podružnicah v polnem teku. Razni odseki našega združenja so pričeli s študijem novega načrta. Vsled tega smatramo za koristno v glavnih obrisih podati pregled celega načrta.

Za pravilno razumevanje novega načrta je pa neobhodno potrebno, dobro pregledati spremno pismo ministerjalne komisije, ker je v tem pismu ta komisija čisto jasno in določno opredelila ono smer, ki naj bi bila merodajna za dolgo dobo let za uravnavo upravnega in eksekutivnega železniškega aparata.

Komisija je podvrgla najprej ostri kritiki sedanjemu zakonu in navaja osem glavnih točk, vsled katerih sedanjemu zakonu po njenem mnenju ne sme ostati tak, kakršen je, v veljavi, temveč ga je treba zamenjati.

Glavne hibe po mnenju komisije so naslednje:

1. Materijelno stanje železničarjev se z sedanjim zakonom ni poboljšalo;
2. V eksekutivno osebje so uvrščene kategorije, ki po mnenju komisije med to osebje ne spadajo, torej 20% višje plače in 25letne službene dobe ne zaslužijo;
3. Sistem osnovnih in položajnih plač je pogržen in škodljiv za službo in disciplino;
4. Ukinjenje provizijskih in pokojninskih skladov je škodljivo za železničarje in državno železniško upravo;
5. Delavsko vprašanje v sedanjem zakonu ni pravilno rešeno, oziroma je ostalo nerešeno;
6. Razdelitev osebja na podlagi šolske izobrazbe je po sedanjem zakonu nepravilno;
7. S prehodnimi določbami in uredbo o uvrstitvi in porazvrstitvi osebja je z ozirom na določbe glavnih uradniških skupin I. kategorije utrpela takozvana »hijerarhija« veliko škodo, kar je proti potrebni disciplini v službi;
8. Sedanji zakon predstavlja strogo birokratski upravni centralizem, ki je škodljiv dobremu funkcioniranju službe in po nepotrebnem obremenjuje administracijo.

Spoznanje in ugotovitev teh glavnih napak sta za komisijo bili merodajni pri izdelavi novega načrta. Iz tega vidika je komisija sestavila na podlagi sedanjega zakona novi načrt, ki obravnava v 12 poglavjih vsa vprašanja železniškega osebja napram državnoželezniški upravi. Poleg tega pa je komisija z naslovom, ki ga je dala svojemu načrtu — »zakon o osebju ministrstva za promet in njemu podrejenih prometnih naprav« dejansko priznala, da je služba pri prometnih napravah tako težka in posebne vrste, da je potrebno potom

naprositi finančnega ministra, naj prevzame pokroviteljstvo, kar je blagonaklonjeno privolil. Izkazal se je takoj kot pravi mecen s tem, da je podprl akademski fond velikodušno z važno ustanovo, po kateri se ukinejo dotedanje stanovanjske doklade, in določil, da so deležni te ustanove brez izjeme vsi kronarji. Ta zgodovinsko pomembni čin je vse akademike bede tako navdušil, da je obisk praktičnih tečajev nadvse pričakovane več kot živahen. Dosedaj doseženi uspehi so zelo zadovoljivi: akademiki-kronarji stikajo po kotih za muhami in pajki; njih žene pobirajo v popoldanskih urah okrog praznih stojnic raztresene odpadke od salate, kislega zelja in repe, otroci pa brskajo po smetiščih in nabirajo obžgane užigalice za kurjavo. Vseka-ko pa višek še ni dosežen.

Pričakovati moremo z vso gotovostjo, da se bodo najvztrajnejši in najbolj nadarjeni akademiki izpopolnili do skoro neverjetne popolnosti; nekega lepega dne bodo namreč opazili, da jim je telo — izginilo in da jih je zgolj duh in volja. Sveta vera nas uči, da so taka bitja angeli. — Ondaj se bodo zbirali vsako noč ob postelji finančnega ministra in mu peli do zore večno slavo.

Dr. Stradar.

posebnega zakona uslužbenca te naprav izvzeti iz oblikih določb zakona o javnih nameštencih; torej jih narediti ne za uslužbenca države nego za uslužbenca državnih prometnih ustanov.

Ako vzamemo te ugotovitve ministerijalne komisije o hibah sedanega zakona v pretres, moramo objektivno priznati, da je komisija bila precej na pravi poti. Če pa hočemo po tej ugotovitvi zopet objektivno presoditi, ali je komisija z novim načrtom popravila vsaj deloma one pogoje, ki jih je ugotovila v svojem spremnem pismu, moramo izjaviti, da komisija ni pravilno presojala hib in tudi pri sestavi novega načrta ni hotela ali pa ni znala eliminirati pogojev, temveč je iz enega zla naredila drugo — še večje zlo.

V podkrepitev te naše trditve navajamo:

1. Po novem načrtu materialno stanje železničarjev ni poboljšano, ker so predlagane plače malenkostno povečane in sploh ne upoštevajo eksistenčnega minimuma.

2. Eksekutivno osebje ni pravično določeno; komisija je priznala 25letno službo samo *vlakovenemu osebju* in črtala celo *premikalno in vse drugo prometno osebje*.

3. Predlaga odpravo položajnih plač, a uvaja po nepotrebnem 2 tabeli plač za uradnike (zvanike) in 2, tabeli za služitelje.

4. Predlaga penzijski fond za družinske člane, v katere naj plačuje vse aktivno in vpokojeno osebje v iznosu 6% od plače in stanarine. Že misel, da naj upokojenec plačuje za ženo in nepreiskrbljene otroke od svoje pokojnine 6%, priča popolnem neumevanju socialne pravičnosti, in dokazuje, da poglavje IX. o pokojninah v načrtu komisije ni bilo dobro rešeno!

5. Delavsko vprašanje v poglavju XI. (čl. 162—166), torej v petih členih novega načrta sploh ni rešeno. Dejansko so unešene v te člene same drakonske odredbe iz pravilnika in sedanega zakona.

6. Razdelitev osebja v kategorije je tudi v načrtu ostala na podlagi šolske izobrazbe. Tistih par določb, kdo lahko prestopi iz nižje poduradniške v višjo kategorijo, pač ne pomeni bistvene izpremembe sedanega zakona. Da je komisija prvo uradniško kategorijo hotela povzdigniti in hermetično zapreti in je celo predlagala odpravo tretje uradniške kategorije, priča o nekem sistemu uradniške »hierarhije«, ki ni na mestu in se protivi zdravi pameti. Dokazuje tudi, da se komisija ni hotela poučiti od drugih držav, kjer imajo vse drugače urejene železnice samo radi tega, ker se živi material, železniško osebje, drugače obravnava in celo »neguje« potom pametnih in humanih zakonov!

7. Ugotovitev o personalni korupciji in partijskih imenovanjih na vodilna mesta, kakor jo je obrazložila komisija, je še veliko premalo! Komisija v svojem načrtu ni znala najti leka za to bolezen. Tabela o direktorjih, načelnikih v generalni in oblastnih direkcijah daje ravno tako možnost, da pridejo 10 do 15 let mlajši preko glav toliko in toliko starejših preko partije tudi po novem zakonu lahko na te izvzete položaje!

8. Centralizem je v novem načrtu malo omiljen. Člen 38 odgovarja glede sprejemanja in nastavljanja osebja pameti in dejanskim potrebam. Ni pa v novem načrtu prav nič utesnjen birokratizem. Vsakoletna ocena in kar je nepotrebnega s to vsakoletno proceduro združenega, je ostalo tudi v novem načrtu.

Komisija ni omenila v spremnem pismu dražinskih odredb sedanega disciplinskega sodišča, — ker je pač sprejela isti sistem. Tudi ni omenila dopustov oz. odmorov po sedanjem zakonu, — pač pa je predlagala v čl. 77 za vse nastavljeno osebje enotne odmore in sicer do 15 let službe 10 dni, a nad 15 let službe pa 20 dni letnega odmora.

Pojasnitev in kritiko k temu si pridržujemo, za danes naglašamo samo, da komisija pač nima nobenega pravega pojma o telesnih in duševnih naporih žel. uslužbenca, ako mu prisojajo največ 20 dni letnega odmora. Mogoče so člani komisije ali dve številki smatrali za zadostni z ozirom na kakovost in utrudljivost svoje službene zaposlenosti; fiskalizem v tej obliki je dvojna škoda za upravo! Da o »personalni komisiji« ni nikjer govora, je po navedenem tudi za nas — razumljivo!

Najbolj pa moramo zameriti komisiji, da iz spoznanja, da sedanje plače niso zadostne, ni izvajala odločnih in moških zaključkov in predložila take plače, ki bi odgovarjale sedanjim razmeram. S sigurnostjo namreč zastopamo mnenje, da tudi gospodje člani ministerijalne komisije more-

jo oz. bi mogli biti vsaj deloma na jasnem, da z definitivnim zakonom prometno osebje kakor tudi vsi ostali državni uslužbenci morajo dobiti plače — po eksistenčnem minimumu.

(Konec prihodnjic.)

Tolmačenja uradniškega zakona

Regulisanje penzije u slučajevima povrede u službenom poslu.

Glavna Kontrola dostavila je ministarstvu socijalne politike Raspis broj 13.977 od 4. aprila 1925. godine slijedeće sadržine:

Direkcija Državnih Željeznica u Beogradu prilikom regulisanja penzije porodici pok. S. K. J., koji je nesrećnim slučajem povrijeđen na službenom poslu i od povreda umro, priznala je za penziju sem redovnih još i 10 godina, koliko mu po članu 132. Zakona o državnim saobraćajnom osoblju pripada, ali o tome, kao dokaz nije priložila riješenje Ministra Saobraćaja.

Glavna Kontrola nalazeći da je o priznanju ovog vremena za penziju trebalo donijeti formalno riješenje, a ne uzgred, u riješenju o penziji, obuhvatiti i ovo vrijeme, i dodati ga ostalom broju godina kao što je to urađeno u ovom slučaju i da ne bi u sličnim slučajevima podnela tužbu Državnom Savjetu zbog ove formalnosti, čast joj je umoliti gospodina Ministra, da se u ovakvim slučajevima i ako član 146. Zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda povrijeđenom službeniku prizna 10 godina za penziju, uz akta o penziji priloži i riješenje o priznanju ovakvog vremena za penziju.

Ne samo ovih 10 godina, koje se dobivaju na osnovu prednjih odredaba, već sve ostalo vrijeme, koje utiče na količinu penzije, prizna se po sili zakona, pa ipak sve to vrijeme mora se dokumentovati i dokazati.

U ovom slučaju još prije mora postojati naročito riješenje nadležnog Ministra sa pobudama, jer nije samo u pomenutom zakonskom propisu konstatovana povreda u službi i teška obolost, koja bi se pokazala kao posljedica.

Ovo oboje vezano je za uzrok bolesti ili smrti, kao i to da se to nije desilo netačnošću provedenom namjerom ili uopće ma kojom drugom krivicom samoga službenika, što sve treba naročito utvrditi i u pobudama riješenja gosp. ministra konstatovati.

Sahrana u smislu člana 124. činovničkog zakona pripada svakome onome, koji je sahranu izvršio.

D. R. izdalo je pod br. 89.444 ex 1925. ovo riješenje:

Prema članu 124. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda od 31. marta 1923. izdat će se po smrti državnog službenika, aktivnog ili pensioniranog na ime sahrane jedno-mjesečne redovne prinadležnosti umrlog službenika. Ovdje se ne navadja izričito, komu ta sahrana pripada.

A nalog o našem objašnjenju od 26. jula 1923. D. R. broj 86.103 ima se postupiti i kod primjene prvog stava propisa člana 124. prednjeg zakona.

Prema tome jedno-mjesečne redovne prinadležnosti umrlog službenika na ime sahrane iz člana 124. činovničkog zakona pripadaju svakom tko je sahranu izvršio odnosno tko se je brinuo za ličenje i sahranu i podmirio troškove oko toga.

Kod određivanja ličnog dodatka državnim pensionerima ne može se uzeti u obzir stanarinska penzija.

Drž. Računovodstvo izdalo je povodom pitanja, da li se kod određivanja količine ličnog dodatka na skupoću ima uzimati u obzir i stanarinska penzija što ju uživaju drž. pensioneri, koji su pensionirani po zakonu o opskrbi zemaljskih namještenika od 5. aug. 1914. odnosno po ranije važećim penzionim zakonima, koji pored penzije predviđaju i stanarinsku penziju, — rješenje br. 61.693, da se stanarinska penzija u takvim slučajevima ne može u obzir uzeti.

Stanarinske penzije ustanovljavale su se van Srbije po ranijim penzionim propisima tih krajeva na osnovu količine penzije odsjekom odnosno izvjesnim odstočkom od aktivne stanarine i one predstavljaju zasebno primanje, za koje u izvjesnim slučajevima važe drugi propisi nego za samu penziju (na pr. kod sudskih zabrana).

Mora se suponorati, da je zakonodavac kod

današnjih uredba za ustanovljenje dodatka na skupoću imao u vidu ova primanja i da je namjerno izostavio stanarinske penzije, da time postigne isti osnov kao za krajeve, u kojima ranije penzionirani za koje nisu predviđali stanarinsku penziju.

Vestnik.

Število naročnikov se je vsled agitacije posameznih gospodov tovarišev, ki smo jih naprosili za pridobivanje naročnikov z nabiranimi polami sicer znatno dvignilo, vendar pa ne tako, kot smo pričakovali in bi se moralo, če naj se osigura listu obstoj. Nerazumljivo nam je, da ostanejo vsi napor i trud brez uspeha. Če bi bili v večjih krajih: Maribor, Celje, Ptuj, Novo mesto, Slovenjgradec itd. le po par tovarišev, ki bi hoteli, kakor so to hvalevredno nekateri tovariši storili, žrtvovati nekaj časa v korist listu, bil bi uspeh lahko drugačen. Zato prosimo ponovno: Z nabiranimi polami od moža do moža!

Uprava.

Spremembe v osebnih razmerah, višji prejemki. Finančna delegacija v Ljubljani razglašala pod št. 5726/pr z dne 29. decembra: Na vprašanje delegacije v nekem konkretnem primeru, od katerega dneva pripada državnemu uslužbencu, ki se je poročil dne 12. julija 1924, polna stanarina, je ministrstvo financ na podlagi člena 251 uradnega zakona odločilo z rešenjem D. R. br. 57.977/25, od 31. novembra 1925, da mu pripada polna stanarina še le od 1. avgusta 1924 dalje in sicer iz sledečih razlogov: Člen 106 uradnega zakona govori samo o prejemkih ob priliki nastavitve ali napredovanja in postavlja le izjemo od splošnega pravila člena 124 zakona o državnem računovodstvu, po katerem se vrši izplačilo plače, pokojnine, vzdrževalnine, doklade začetkom vsakega meseca za mesec, ki nastopa. Isto dokazuje tudi čl. 23 uredbe o draginskih dokladah z dne 17. aprila 1924 D. R. br. 42.300, ki pravi, da se spremembe, nastale tekom meseca, ne jemljejo v poštev, temveč je merodajno vedno stanje na prvega vsakega meseca. Akoravno se ta odredba nanaša le na draginske doklade, se mora vendar uporabiti v zvezi s čl. 124 zak. o drž. računovodstvu, tudi na ta primer, ker za spremembe razen onih navedenih v čl. 106 uradnega zakona nikjer ni predvideno kakor drugo določilo.

Obvestitev Glavne kontrole o izdatkih ob napredovanjih itd. Kabinet finančnega ministristva razglašala pod br. 6803 od 1. januarja 1926, da morajo vsa ministristva in njim podrejeni organi »pot pretnjom kazne koju zakon predvideva, sva rešenja i sve ukaze i odluke o postavljenju, unapredjenju, prevodjenju i pensioniranju državnih službenika dostavljati Glavni kontroli blagovremeno u svakom slučaju istovremeno, kad ih dostavljaju i Službenim Novinama u cilju njihovog objavljivanja i to sa svima potrebnima podatcima iz čl. 12 zakona o činovnicima«.

Certifikatist i III. kategorija. Člen 7 (3. odstavek) uradniškega zakona določa, da se smejo sprejemati v III. kategorijo tudi podčastniki, ki nima predpisane šolske izobrazbe, pa so odslужili 15 let neprekinjene in dobre vojaške službe. Tolmačenje k temu členu, ki ga je izdala Centralna komisija za izvršitev zakona, je zavedlo nekatere uslužbenca, da si laste to pravico na osnovi 12letnega avstrijskega certifikata. Tako tomačenje ni pravilno, oziroma si ti uslužbeni misljenje Centr. komisije napačno tomačijo. V poštev prihaja tukaj namreč samo zakon o ustroju vojske (čl. 73), ne pa prejšnji avstrijski zakon o vojski in mornarici. Zato se morejo potezati za III. kategorijo samo oni uslužbeni, ki so kot podčastniki dovršili 15 let vojaške službe, ne pa oni, ki imajo samo 12 takih let, četudi imajo certifikat. Tem ostane njihova pravica po prejšnjih zakonih samo tedaj, če so se zatekli že 1. septembra 1923 v državni službi na osnovi certifikata v uradniškem svojstvu.

Oprostitev od vojaških vaj. Generalna direkcija neposrednih poreza je dobila pod br. 45.865 z dne 25. decembra 1925 na tozadevno predstavko od vojnega ministristva pod D. R. br. 58.554 obvestilo, da davčni uradniki ne bodo pozvani v letu 1926 k vežbanju. Vojno ministristvo je izvestilo o tem sklepu vse komandante armijskih oblasti. Vsak eventualni poziv na vojaške vaje je nemudoma naznaniti predsedstvu finančne delegacije.

Stanovski odziv. Ljudje, ki jim ni sveta nobena stvar, ne narod, ne država, ampak s samoljubnim spoštovanjem čislajo samo svoj trebuh, bi se radi norčevali iz vsega sveta, a pri tem ne

pomislijo, ali ne poznajo resničnosti pregovora, ki pravi, da kdor se z drugih norčuje, sam norec ostane. Tako je tak dični član presite in prespočite človeške družbe med predpustnimi norčijami v »Sl. N.«, ki je izšel na pustno soboto, v potu svojega preženjalnega obraza skotil neslano bajko, s katero hoče na zloben in žaljiv način osmešiti ljubljanskega davčnega izvrševalca pri opravljanju službenega posla v dolžnikovem stanovanju pod naslovom »Blamirani eksekutor«. Kot predsednik stanovskega društva sem dobil od tovarišev od vseh strani Slovenije ogorčene ugotove zoper to nepoklicano časnikarsko zasramovanje našega stanu. Naši tovariši niso nikaki tepci, ampak razsodni ter vsega vpoštevanja in priznanja vredni državni uslužbenci, ki požrtvovalno in vestno izvršujejo svoje težavne in neprijetne službene dolžnosti tudi v današnjih težkih razmerah, katere niso nastale po njihovi krivdi. »Sl. N.«, ki ni našel nobene prostovoljne besede za njihovo obrambo za časa največje bede ob tako krivičnem maksimiranju, naj jih tudi sedaj ne meša med svoje pustne norce! Tovariši, zlasti oni z dežele, enodušno izjavljajo, da se ne strašijo pri svojem službenem opravilu niti gnojnih vil nekaterih podivjanih podeželskih davčnih dolžnikov, in da se bodo zato znali primerno ubraniti tudi vsakim časnikarskim napadom. Znani trije bratje Nemaniči na Šentpeterski cesti pa so najbrž sami s svojim časnikarskim pisarčkom vred tako brihtni, da razločujejo na steno naslikane podobe od navažnih slik v okvirju. — Za stanovsko društvo: Fr. Rojec.

Razglas. Finančna delegacija v Ljubljani razglasa s št. 5232/pr z dne 14. decembra 1925: Po čl. 2., točka d citiranega pravilnika, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 114/356 od 9. decembra 1924, so tudi finančni uslužbenci dolžni, prijaviti vse primere nalezljivih bolezni, navedenih v čl. 1 pravilnika, za katere zvedo, ko so v službi. Mesto, kjer je podati prijave ter način, je urejen v čl. 4 in 5, čl. 31 pa določa, da so vsi posli glede prijave brezplačni. Naročam zato, da se opozori vse uslužbence na ta pravilnik, da ga prouče in po njemu postopajo.

Društvo zemljeknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov v Ljubljani ima dne 14. marca 1926

Ob 10. uri dop. v dvorani št. 28. justične palače v Ljubljani svoj redni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem in izrednem občnem zboru; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo in pregledovalcev računov; 4. določitev članarine, 5. sklepanje o spomenici; 6. volitev odbora; 7. slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se vrši pol ure pozneje istotam in z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki bo brez ozira na število došlih sklepčen. Opozarja se, da morajo biti v smislu § 16 društvenih pravil predlogi, ki naj pridejo pri občnem zboru med slučajnostmi v pretres, najkasneje 8 dni pred občnim zborom prijavljeni društvenemu odboru. Prosim vse tovariše, da se tega občnega zbora vdeležijo polnoštevilno, ker bo sklepati o spomenici, ki naj obsega vse naše zahteve in pove tudi način, kako jim je ustreči. Zato naj vsak tovariš pride k obč. zboru z jasnim predlogom, kako bi se po njegovem mnenju najlažje in najhitreje dospelo do popolnega uspeha. — Odbor.

»Občni zbor društva geometrov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev — sekcija Ljubljana — se bo vršil v soboto dne 20. februarja t. l. ob 2. popoldne v prostorih Evidenčnega urada Ljubljana II. Vodnikov trg 5/II. z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Stavbena zadruga »Svoj dom« v Mariboru. Na svoji zadnji seji je sklenilo načelstvo odstaviti vprašanje razdružitve z dnevnega reda obč. zbora, ker upa na boljše čase. Vsi zainteresirani, ki še niso včlanjeni, naj se javijo po možnosti pred 23. t. m. pismeno na naslov: Stavb. zadr. »Svoj Dom« (v roke g. dr. Valjavca) Maribor. Vpisni na 100 Din, delež 1000 Din plačljivo v obrokih.

Stavbena zadruga drž. nam. r. z. z o. z. »Svoj dom« v Mariboru ima svoj

redni občni zbor

v torek, dne 23. februarja 1926 v klubovi sobi restavracije Narodnega doma v Mariboru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva
2. Volitev načelstva in nadzorstva
3. Slučajnosti

Načelstvo.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registrirnih blagajn. Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu.

Tehnična znamenja.

LUD. BARAGA,
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6, I.

VAN KASTER
CACOA

Je vendar najboljši!

Neprekosljivi so le

EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.

Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.)

TOVARNA ČEVLEJ PETER KOZINA &

KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovelše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihailova ulica 4.

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine le pri trvdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar
Ljubljana, Pred Škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba
Popravila, preobleke.

Priporočajo se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Priporočamo trvdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin

Najboljši
šivalni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca

znamka
Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Najboljši so:

Pfaff šivalni stroji

Pouk v vezenju brezplačen.

Ugodne cene! Plačljivo na obroke

Jgn. Vok

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7.

F. Szantner, Ljubljana
Šelenburgova ul. 1.

Specijalist za ortopedična in anatomska obuvila in trgovcev s čevlji.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.
se priporoča.

Najnižje solidne cene.

Najnižje
cene!

Nabavljialna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

priporoča svojim članom nakup najfinejše bačke moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, dišav, južnega sadja in sploh vsega špecerijskega in kolonijalnega blaga. — Pri večjem odjemu izredne cene. — Velika izbira dežnikov in predpražnikov. Izdeluje najfinejše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst po meri innaročilu. —

Kdor kupuje v zadrugi, kupuje pri sebi!

Državni uslužbenci, kupujte v svoji zadrugi!

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Ourednja Zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.